

כפי שדיברו ועוררו לאחרונה כמה פעמים, שע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, כבר סיימו את כל ההכנות לגאולה, וכעת צריכים רק להמשיך את הגאולה בפועל בגשמיות וחומריות העולם (חומריות שנשתנתה לגשמיות) בגלוי לעיני בשר.

...היום צריך רק לפקוח את העינים, ואז יהי' נראה איך שהעולם כולו דורש שכל יהודי יימצא במעמד ומצב של גאולה האמיתית והשלמה.

ויש לומר, שזה גופא הוא הטעם לזה שרואים כיום איך שבנ"י יכולים לעמוד בעניני היהודים בכל התוקף והבעלות ("בעל הבתישקייט") גם על אומות העולם, ואין הדבר תלוי אלא ברצונם, כי היות, שעומדים תיכף לגאולה, שבה יתגלה בפועל איך "דוד עבדי נשיא להם לעולם", "וידעו הגוים כי אני ה'" – לכן זה משתקף בפועל במצב של דורנו, כהכנה המולידה מיד לגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו.

ולחוסף, שזה מרומז גם ב"ויגש אליו יהודה", שיחד עם הסיוע של תוקף העבודה של יוסף שבדורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, יש גם ה"ויגש אליו יהודה", משיח שיבוא בקרוב ממש, "דוד עבדי נשיא להם לעולם", שבא בסיוע ונתינת כוח מיוסף (שבדורנו), "כמוך כפרעה", (פרעה דקדושה) ד"אתפריעו ואתגליין מיני' כל נהורין".

לזכות

הרה"ח ר' נפתלי הערץ בן מרת רייזל שיחי' עסטלין,
ליום הולדתו, ש"ק פ' מקץ, זאת חנוכה - ב' טבת
הו"ח ר' יצחק בן מרת מול שיחי' ויינשטיין,
ליום הולדתו, ג' טבת
הו"ח ר' ישראל בן מרת גיטל שיחי' ווייס,
ליום הולדתו, ח' טבת
הו"ח ר' ארי' לייב בן מרת אסנת שיחי' ווייסבאך,
ליום הולדתו, ש"ק פ' ויגש, ט' טבת
הו"ח ר' שלום בן מרת חנה שיחי' אלחראר,
ליום הולדתו, י"ב טבת
הו"ח ר' בצלאל בן מרת פערל שיחי' פלישמאן,
ליום הולדתו, י"ב טבת
הו"ח ר' עמוס בן מרת דבורה שיחי' נסים,
ליום הולדתו, י"ב טבת
הרה"ג הרה"ח ר' שמעון הלוי בן הרבנית מרת לאה שיחי' רייטשיק,
ליום הולדתו, י"ג טבת
הו"ח ר' נחום בן מרת פערל שיחי' מארקס,
ליום הולדתו, י"ג טבת
הו"ח ר' אלימלך שמואל בן מרת גיטל שיחי' ווייס,
ליום הולדתו, י"ד טבת
הח"י הרב חיים בנימין בן מרת פייגע סאשע שיחי' עסטלין,
ליום הולדתו, ש"ק פ' ויח, ט"ז טבת
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

לעילוי נשמת

מרת ח' ברברה ב"ר בנימין ע"ה אנגלסון
נפטרה ביום ח' טבת ה'תשנ"ח
ובעלה ר' משה ב"ר שמואל ע"ה אנגלסון
נפטר ביום כ"ד סיון ה'תשס"ד
ת. נ. צ. ב. ה.
נדפס ע"י בנם
הו"ח ר' מיכאל וזוגתו מרת לאה
ומשפחתם שיחי' אנגלסון

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן

מליובאוויטש

ויגש

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ב
(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושבעים לבריאה
שנת השישים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

נו.

ווי גערעדט און מערער געווען כמה פעמים לאחרונה – אז לויט דער הודעה פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, האָט מען שוין פאַרענדיקט אַלע הכנות צו דער גאולה, און איצטער דאַרף מען נאָר ממשיך זיין די גאולה בפועל אין גשמיות וחומריות העולם (חומריות וואָס ווערט איבערגעמאַכט אויף גשמיות), בגלוי לעיני בשר.

... היינט דאַרף מען נאָר אויפגעפּענען די אויגן, וועט מען זען ווי די גאַנצע וועלט מאָנט אַז יעדער איד זאָל שוין שטיין אין דעם מעמד ומצב פון גאולה האמיתית והשלמה.

ויש לומר, אַז דאָס גופא איז דער טעם פאַרוואָס מ'זעט היינט ווי אידן קענען שטיין בעיני היהודים מיטן גאַנצן תוקף און בעה"ב ישיקייט אויך אויף אוה"ע – ואין הדבר תלוי אלא ברצונם – וואָרום היות, אַז מ'שטייט גלייך פאַר דער גאולה, ווען עס וועט נתגלה ווערן בפועל ווי „ודוד עבדי נשיא להם לעולם", וידעו הגוים כי אני ה' – דעריבער שפיגלט זיך עס אָפּ בפועל אין דעם מצב פון אונזער דור, אַלס הכנה וואָס פירט גלייך אַריין צו דער גאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו.

ולהוסיף, אַז דאָס איז אויך מרומז אין „ויגש אליו יהודה", אַז צוזאַמען מיט דעם סיוע פון דער תוקף העבודה פון יוסף שבדורנו – כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, האָט מען אויך דעם „ויגש אליו יהודה", משיח שיבוא בקרוב ממש, „ודוד עבדי נשיא להם לעולם", וועלכער קומט בסיוע ונתנת כח פון יוסף (שבדורנו), „כמוך כפרעה"¹¹, (פרעה דקדושה) ד, אַתפריעו ואתגליין מיני' כל נהורין".

(משיחות ש"פ ויגש, ד' טבת תשנ"ב)

- (1) יחזקאל לז, כה.
- (2) שם, כח.
- (3) פרשתנו מד, יח.
- (4) זח"א רי, א.

א. מי השלים למנין „שבעים הנפש"?

בהשלמת המספר של „שבעים נפש" אשר מונה התורה – „כל הנפש... הבאה מצרימה שבעים"¹ – יש מספר דעות במדרשי חז"ל ובמפרשי התורה: בגמרא² נאמר, וכן לפי אחת הדעות במדרש³, שיוכבד השלימה את המנין של שבעים נפש, כי היא נולדה בין החומות – „הורתה בדרך וליתתה בין החומות"⁴. וזוהי גם דעת רש"י בפירושו על התורה בפשוטו של מקרא⁵.

לפי פרקי דרבי אליעזר⁶, ולפי אחת הדעות במדרש⁷, „הקב"ה נכנס עמהם במנין"⁸.

חלק ממפרשי התורה⁹ סוברים, וקיימת גם דעה כזו במדרש¹⁰, שמנין שבעים הנפש היה יחד עם יעקב¹¹.

יש להבין: מהו הטעם של חילוקי הדעות מי נמנה בשבעים נפש?

יותר מכך: לא זו בלבד שיש דעות שונות, אלא ההבדל ביניהן הוא קיצוני ביותר: לפי

- (1) פרשתנו מו, כו.
- (2) ב"ב קכג, ב.
- (3) ב"ר פצ"ד, ט. ושי"כ וכו"ה בתיב"ע פרשתנו מו, כו.
- (4) לשון הגמרא שם. וראה הלשונות בב"ר שם ובמדרשים שצויינו במפרשים שם.
- (5) פרשתנו מו, טו. כו. פרש"י במדבר ג, טו. פינחס כו, נט.
- (6) פל"ט.
- (7) ב"ר שם. פסיקתא דרבי פ"י. הובא גם ביל"ש כאן עה"פ.
- (8) כ"ה בפדר"א. ועד"ו ביל"ש שם. ובפדר"א עם ביאור הרד"ל: הקב"ה נכנס (כביכול) עמהם. בב"ר: השלים עמהם את המנין. ובפסיקתא: הקב"ה נכנס עמהם בכבודו.
- (9) ראב"ע פרשתנו מו, כג. שמות א, ה. רשבי"ם פרשתנו טו. כו. רבעה"ת ותוס' (הדר זקנים) שם, כו (ושם: והכי פשטי' דקרא כו'. אבל מסיים: ולפי מה שפירשתי למעלה אין צריך לומר שיהא יעקב מן המנין כי הקב"ה נמנה עמהם ומשלים המנין). רלב"ג כאן (ע"ד הפשט דיעקב השלים המנין). אברבנאל כאן. אהר"ח מו, ה. ועוד.
- (10) ב"ר שם.
- (11) בב"ר שם (וש"נ) עוד ב' דיעות: ויש אומרים חושים בן דן השלים עמהם את המנין, ורא"ה סרח בת אשר השלימה עמהם את המנין (וראה מפרשים שם דשק"ט בפירושו דהרי שניהם נמנו בהכתובים בה' נפש). אבל בפשטות ב' דיעות תנ"ל אינן בפ"ע, כ"א באים בהמשך להפ' שהקב"ה השלים המנין או יעקב, וכמ"ש בגבורות ה' למור"ל פ"ג. וראה לקמן הערה 66. ובראש סוף פסחים: שכן דרך המקרא כשמגיע לסכום עשירית פחות אחת מונה אותו בחשבון עשירית ואינו משגיח על חסרון האחד, ומביא כמה ראיות. וראה קרבן נתנאל שם.

הדעה שיעקב השלים את המנין, ובודאי לפי הדעה ש„הקב"ה נכנס עמהם במנין", הושלם המנין המלא של שבעים נפש על ידי הנעלה והמושלם ביותר מבין כל שבעים הנפש. לעומת זאת, לפי הדעה שיוכבד נמנית בין שבעים הנפש, יוצא, שההשלמה היתה על ידי הדרגה הנחותה ביותר¹¹ – בת ישראל שזה עתה נולדה – „ליתתה בין החומות".

בנוסף לכך: כיצד ייתכן, שרש"י, המפרש פשוטו של מקרא, מסביר שבמספר „שבעים נפש" נמנית יוכבד¹², אשר מוזכרת בחומש רק בפרשת שמות¹³ – ולא יעקב, כפי שמפרשים כמה מפרשני המקרא?

אמנם, מלשון הפסוק בפשטות „כל נפש בניו ובנותיו שלשים ושלש"¹³ מובן, שיעקב אינו נכלל בשלושים ושלוש הנפשות וממילא אינו נכלל במנין שבעים הנפש, וכך מובן מן הדיוק בלשון הפסוק „כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים", והכוונה היא לנפשות בנוסף ליעקב¹⁴, ומפורש בפסוק¹⁵, „ויהי כל נפש יוצא ירך יעקב שבעים נפש"¹⁶. אך ענין זה עצמו דורש הסבר: מדוע אין יעקב עצמו נכלל במנין שבעים הנפשות – והלא גם הוא בא למצרים ביחד עם כל נפש בניו ובנותיו?

ב. ההשלמה על ידי הקב"ה – דוקא בירידה לקושי השעבוד

לכאורה, ניתן לבאר את הטעם של חילוקי הדעות. וכדי להבין זאת, יש להקדים ולציין את הדיוק בניסוח בפרקי דרבי אליעזר ובמדרש וברש"י, אודות ההשלמה באמצעות הקדוש-ברוך-הוא ויוכבד:

- (11) להעיר מגבורות ה' שם.
- (12) עפ"ש"נ לעיל ובנות בניו (מו, ז). ואף שנאמר לפני זה בנותיו – ראה פרש"י לפני זה לו, לה.
- (13) ובשמה יוכבד – בפ' וארא ו, כ (בלי פרשים) ובפ' פנחס (כו, נט), אלא שהובא בפרש"י לעיל מו, טו. וראה ג"כ פרש"י לעיל מו, ז.
- (13*) מו, טו.
- (14) כ"כ בט"ז כאן לפרש"י. אבל ראה רבעה"ת וכו' שם לפירושו שיעקב מן המנין, והכי פשטי' דקרא כל הנפש לבית יעקב". וראה גם ראב"ע שם.
- (15) שמות א, ה. אבל ראה ראב"ע שם ובפרשתנו שם.
- (16) וראה דקדוקי רש"י (מירא דכ"א) לפרש"י מו, יט.

המזמור: „ברוך ה' לעולם אמן ואמן“, „ראה... ביאת המשיח, על כן נתן תודות לשם“.

* * *

מהענינים העיקריים דגאולה האמיתית והשלימה – בנין ביהמ"ק השלישי (למעלה מהמשכן, מבית ראשון ומבית שני), „מקדש אדני כוננו ידיך“... יש להוסיף ביתר שאת וביתר עוז „מעשינו ועבודתינו“ בענינים שהם מעין ודוגמא והכנה לבניית בית המקדש השלישי – ע"י בנין בתים חדשים (והוספה וחיזוק הבתים הקיימים כבר) בתים בכל ג' הקוין דתורה תפלה וגמ"ח.

(משיחות ש"פ ויגש, ה' טבת תנש"א)

(6 ראב"ע עה"פ.

(7 בשלח טו, יז.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית! האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind> יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ששים ושש הנפשות אין מונים רק זכרים, אלא גם את דינה וסרה בת אשר²⁴?

ג. המנין – זכר או נקבה?

המפרשים²⁵ מעוררים את השאלה מדוע בפסוק „כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה...“ נכתב המנין בלשון נקבה – „כל נפש ששים ושש“, ואילו בפסוק שלאחריו „ובני יוסף“ נכתב המנין בלשון זכר – „נפש שנים“?

בדומה לכך מוצאים הבדל זה לפני כן: לגבי בני לאה ובני זלפה נכתב המנין בלשון נקבה – „שלשים ושלש“, ש עשרה נפש“. ואילו אצל בני רחל ובני בלהה נאמר בלשון זכר – „כל הנפש ארבעה עשר“, „כל נפש שבעה“.

ומשיבים על כך²⁶, שמשום ש, נכנסו נקבות עמהם במנין – בין בני לאה מוזכרת דינה, ובין בני זלפה – סרה אחותם בת אשר, לכן נכתב המנין בלשון נקבה. ואילו אצל בני יוסף, וכן בין בני רחל ובני בלהה, אין מנויות נקבות, ולפיכך נכתב המנין בלשון זכר.

אך תשובה זו אינה ברורה: אם הכלל כולל הן זכרים והן נקבות, יש להשתמש, לפי כללי הדקדוק, בלשון זכר²⁷. ובמיוחד בעניננו, כאשר הנקבות הן מעט שבמעט – שתיים מתוך ששים ושש, וכן אחת או שתיים בין ל"ג בני לאה, ואחת בין בני זלפה²⁸.

וששה, וליתא תיבת „כל“.

(24) לכא' הביאור שמדבר ע"ד הרוב, וע"ד מ"ש הראב"ע הנ"ל (מו, כג) דהלך אחר הרוב. אבל צע"ק דהרי תיכף לאח"י קאמר, וכשעלו ישראל ממצרים נתייחסו כל הגברים ששים רבוא כו" ושמ' הרי זה בדיוק.

ולהעיר מגירסא שבא' מכת"י שחובא בפד"א (הג"ל הערה שלפנ"ו): התייחס הזכרים כו' יוסף ושני בניו הרי ששים ושבע וכתב בשבעים נפש... נכנס הקב"ה במנין עמהם כו'. ולפ"י י"ל דבהוספה ששים ושבע רק הזכרים (ביחד עם יוסף וב' בניו) ולהשלמת המנין דשבעים נמנו גם הנקבות (דינה וסרה המפורשות בקרא) והקב"ה נכנס עמהם במנין ועלו לשבעים. וצ"ע.

(25) צידור המור כאן

(26) צידור המור שם (ומסיים: ע"כ כתבתי מן המדרש). וראה לקמן הערה 28.

(27) וראה תוד"ה וליטני שלשה (קידושין ב, ב): פירוש משום דכל התורה כולה בלשון זכר נאמרה וראה נח, ו, ז, ב.

(28) אבל במשכיל לדוד (כאן מו, טו) תירץ: ולרמוז זה (דיוכבד נכנסה במנין ה"ג דבני לאה) הוצרך לכתוב כאן ושלש ואנב כתב נמי בבני זלפה שש עשרה. וראה רד"ק כאן מז, כו.

בפרקי דרבי אליעזר נאמר „וכשבאו לגבול מצרים נתייחסו כל הזכרים ששים ושש ויוסף ושני בניו הרי שבעים חסר אחת, וכתב¹⁷ בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה, מה עשה הקב"ה, נכנס עמהם במנין ועלו למספר שבעים, לקיים מה שנאמר¹⁸ אנכי ארד עמך מצרימה“. ואילו במדרש¹⁹ מתעכבים על לשון הפסוק „כל הנפש הבאה וגו' ובני יוסף אשר יולד לו... שבעים“, ומבארים „זו יוכבד שהשלימה מנין של ישראל במצרים“²⁰.

כלומר: בפרקי דרבי אליעזר מדובר בעיקר אודות ירדת²¹ בני ישראל לגלות מצרים, ולכן הכרחי לומר ש, הקב"ה נכנס עמהם במנין, „אנכי ארד עמך“. זוהי נתינת כח לבני ישראל, שבהיותם בירידה בגלות מצרים יוכלו להתגבר על קושי השעבוד ביודעם ש, אנכי ארד עמך מצרימה“. ולכן גם הביטוי הלשוני הוא „נכנס עמהם“, או כלשון המדרש „השלים עמהם“ – שהקב"ה נמצא, כביכול, עמם ביחד.

ואילו לגבי יוכבד, ההדגשה היא על „הבאה מצרימה שבעים“ – השלמת מנין שבעים הנפש במצרים, ללא קשר לירידתם למצרים ולקושי השעבוד. ובענין זה יוכבד היא אשר „השלימה מנין של ישראל“.

אך עדיין אין מובן: יוכבד היתה מהיחידים²² בין הבאים מצרימה (שבעים) אשר סבלה את קושי השעבוד במצרים בתקופה הקשה ביותר של הירידה לגלות מצרים, וכיצד ייתכן שאת השלמת המנין באמצעותה מקשר המדרש דוקא לשבעים „נפש הבאה מצרימה“ ולא ל„שבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה“?

כן יש להבין את הניסוח בפרקי דרבי אליעזר: „נתייחסו כל²³ הזכרים ששים ושש...“, והרי בין

(17) עקב יו"ד, כב.

(18) פירשתנו שם, ד.

(19) בי"ד שם, ועד"ו בפסיקתא שם. ופרש"י שם, כו.

(20) להעיר מתור"א ר"פ שמות בהב' פעמים הבאים מצרימה, דפירשתנו ודפ' שמות, שרם ב' ירירות.

(21) ראה ביאור הרד"ל לפד"א שם אות ט.

(22) ראה שמו"ר פ"א, ח: כ"ז שה"ל אחד מהם קיים מאותן שירדו למצרים לא שעבדו המצרים בישראל. וראה רשב"ם (וספורנו) שמות א, ו: (כל) שבעים נפש. וראה לקו"ש [המתורגם] חט"ז ע' 16 הערה 37.

(23) כ"ה בדפוס פד"א שלפנינו. ובפרקי דר"א הוצאת מקור (ירושלים תשל"ב) חובא מכת"י: התייחס הזכרים ששים

הוספה

בשורת הגאולה

י.

מהטעמים לכך שהמעמד ומצב ד, ויחי יעקב בארץ מצרים" (שגם בזמן הגלות נעשה יהודי בעה"ב על העולם, „אדוני הארץ“¹, ולכן מקבל עזר וסיוע ממלכות המדינה באופן ש„טוב כל ארץ מצרים לכם הוא“) מודגש ביותר בדורנו זה:

כיון שדורנו זה הוא דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, מודגשת בו ההכנה להפיכת הגלות ע"י „טעימה“ מעין זה בזמן הגלות – שבסמיכות לסוף הגלות נעשה מעמד ומצב ד, ויחי יעקב בארץ מצרים, והולך וניתוסף ככל שמתקרבים יותר להפיכת הגלות בגאולה האמיתית והשלימה.

... ובמיוחד בשנת „נסים“ (תש"נ) ושנת „נפלאות אראנו“ (נ"א) – כפי שראינו כמוחש הנסים והנפלאות בתקופה האחרונה, כולל ובמיוחד בנוגע להיחס דמלכות המדינה ההיא („מעצמת-על“) לאפשר ולעזור ולסייע לבנ"י להיות במעמד ומצב של הרחבה, לצאת מן המיצר אל המרחב, באופן שגם בארץ מצרים (ברגעי הגלות האחרונים) יהי' אצלם מעמד ומצב ד, ויחי יעקב,

וכל זה – מפני שעומדים בסמיכות ממש להגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ובלשונו של דוד מלכא משיחא, „נעים זמירות ישראל“, במזמור פ"ט: „כרתי ברית לבחירי נשבעתי לדוד עבדי“, „מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו“, ועד לסיום וחותרם

- (1) ויחי מז, כח.
- (2) מקץ מב, ל.ל.ג.
- (3) ויגש מה, כ.
- (4) פסוק ד.
- (5) פסוק כא.

ד. גלות מצרים – הכנה למ"ת

ההסבר לכך הוא:

במנין שבעים הנפש של ישראל מוצאים באופן כללי שני ענינים: א) הם כנגד שבעים אומות²⁹ הקשורות לשבעים השרים שלמעלה³⁰. ב) הם קשורים למספר שבעים אצל ישראל³¹ – שבעים זקנים, סנהדרין וכו'.³²

באופן כללי אלה הן שתי פעולות שהיו צריכות להתבצע באמצעות הירידה של שבעים נפש למצרים. פעולה בקשר לישראל, ופעולה בעולם.

גלות מצרים היתה ההכנה למתן תורה ולקבלת התורה³³, אשר אז התחדש לגבי ישראל ש„אנכי הוי' (נחיה) אלקיך“ כחך³⁴ וחיותך³⁵, ובעולם באופן כללי – נוצר הקשר והחיבור שבין אלקות לבין העולם, ואז בטלה הגזירה שעליונים לא ירדו לתחתונים ותחתונים לא יעלו לעליונים³⁶.

וכהכנה לכך היתה צריכה להיות גלות מצרים הן לגבי ישראל, והן לגבי העולם.

ה. גלות מצרים – גילוי האמונה

חז"ל אומרים ש„האבות הן הן המרכבה“³⁷, אשר „כל אבריהם כולם היו קדושים ומובדלים מעניני העולם הזה .. כל ימיהם“³⁸. הם היו תמיד במצב של התבטלות והתקשרות אל האלקות, ולכן היתה אצלם השראת השכינה בגלוי ממש³⁹. וכדי שדרגה זו תחדור גם אל הנשמות שבדרגה נמוכה יותר, השייכות לעולמות בריאה יצירה עשיה, ועד לדרגות הנחותות ביותר של עולם העשיה, ניתן להגיע לכך באמצעות השבטים כפי שהם מחולקים לשבעים נפש, כי דרגת השבטים דומה לדרגת

(29) ראה חז"ל ב, טז, ב. וראה רש"י ושלח לה, יא. תיב"ע ופרש"י האינו לב, ח. אה"ת במדבר ס"ע יח ואילך. לקו"ת ראה לה, ב. שעה"ת ח"א עד, א. אה"ת סוכות ע' א'תשס.

(30) ראה רמב"ן בהעלותך יא, טז. בחיי נח י, א. יא, ט. (31) ראה בחיי כאן מו, כו. ובהנחמן בהערה שלפניו. (32) להעיר מתיב"ע תולדות כח, ג: ותהי זכי לכנשת דבני סנהדרין דסכומהון שובעין כמניינא עממיא. וראה פרש"י וישלח שם.

(33) ראה בארובה תו"א ר"פ שמות. ובכ"מ. (34) ראה טושו"ע אר"ח ס"ה. (35) ראה לקו"ת ר"פ ראה. (36) תחומא וארא טו. שמו"ר פ"ב, ג. (37) ב"ד פמ"ו, ו. פפ"ב, ו. (38) תניא פכ"ג. (39) תו"א כג, סע"ד.

האלקות היודרת לעולמות בריאה יצירה עשיה⁴⁰.

אך כדי שהשפעה זו תגיע לכל נשמה, אין די בכך שהיא „תימשך“ למטה על ידי השבטים ושבעים נפש, אלא היה צורך גם בירידה מארץ ישראל לגלות⁴¹ מצרים, מקום שבו אין האלקות גלויה, אלא, להיפך, זהו מקום של העלם והסתור האלקות.

וכאשר גם בהמצאם במצרים, בארץ ש„אין יראת שמים ביניהם“^{41*}, ובכל זאת גם שם מודגשת אצל כל אחד מבני ישראל הנקודה היהודית של היותם „מאמינים“⁴² – הרי זה הביא לידי כך שדרגת האלקות שהיתה אצל האבות תגיע ותתגלה בכל נפש מישראל ועד סוף כל הדורות⁴³, אפילו לדרגה הנמוכה ביותר⁴⁴.

דרגת האלקות שהתגלתה אצל כל יהודי היא ענין האמונה⁴⁵, האמונה הפשוטה של היהודי בקב"ה⁴⁶, שהתבטאה ב„ויאמן העם“⁴⁷, שהקב"ה יכול ויוציאם מגלות מצרים, שאצל הקב"ה אין שום מניעות ועיכובים ח"ו.

וזהו הפירוש בפנימיות הענינים של מאמר חז"ל⁴⁸, „לא נגאלו (ישראל) אבותינו ממצרים אלא בזכות“⁴⁹ האמונה – אין זה ענין צדדי, אלא – זוהי הכוונה והתכלית של גלות מצרים.

וזה היתה ההכנה למתן תורה, שיהיה „אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים“ – שאצל כל יהודי עד סוף כל הדורות יורגש בגלוי ש„הוי' (הוא) אלקיך – כחך וחיותך“. ולכך מגיעים באמצעות „הוצאתיך מארץ מצרים“ – היציאה מהמצרים והמגבלות.

(40) תו"א כד, א.

(41) להעיר מלקו"ת במדבר (ג, ב) ע' נפש יוצאי ירך יעקב כו' לעורר ר"ד על נפשו ולא בשביל הירידה לבדה שירדה ממקום כבודה אלא אף גם זאת שנתלבשה בלבוש הגוף החומרי. וראה תניא פל"ז (מ"ח, א) שהוא „בח"י גלות ממש".

(41*) ראה פדר"א שם בריש הפרק. (42) שבת צז, א. וראה תניא פ"ח י"ט. – ויכול להיות באופן שאפילו משה אינו יודע עד"ו.

(43) להעיר משי"ך עה"ת פרשתנו (מו, ז): שכל הדורות העתידים לבוא הביאם בגלות מצרים כו' כדי שיראו נסיו ונפלאותיו ויקבלו התורה שכולם היו במעמד הר סיני כו', ע"ש.

(44) וראה תניא פ"ח. (45) להעיר מתו"א שם. (46) להעיר מהמשך תער"ב ח"ב ס"ע א'קלה ואילך. לקו"ש [המתורגם] חט"ו ע' 56.

(47) שמות ד, לא. (48) מכילתא בשלח יד, לא. יל"ש שם רמז רמ. (49) כ"ה ביל"ש, ובמכילתא „בשכר".

לא געה וכו' 86, הרי הקול של „אנכי הוי" הגיע 87 מכל ארבע רוחות העולם והשמים והארץ 88.

ובדומה למסופר בגמרא 89, שבשעת מתן תורה, „היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו" ואומות העולם נבהלו ובאו לשאול את בלעם, וכאשר הוא אמר להם „ה' עוז לעמו יתן", הם נרגעו ואמרו „ה' יברך את עמו בשלום" 90.

יג. ההכנה לגאולה על-ידי נשי ובנות ישראל

כשם שבגלות מצרים דוקא יוכבד השלימה את המנין, ודוקא באמצעותה נגרם ביטול העולם מצד מציאותו עצמו, כדלעיל,

כך גם בגלות זו האחרונה, שהיא הכנה לגאולה העתידה, כאשר יהיה מצב של „וראו כל בשר... כי פי ה' דבר" 91, שגשמיות העולם עצמו תתברר

(86) שמו"ר ספכ"ט.

(87) די"ל הפירוש וכוונה בזה דמציאות השש קצוות גשמיים עצמה אמרה ודיברה אנכי גו'.

(88) תנחומא שמות כה, שמו"ר פ"ה, ט. הובא ברש"י יתרו כ, ב. תניא פל"ו.

(89) זבחים קטז, א.

(90) ולהעיר גם מתנחומא ושמו"ר שם: הקול יוצא ונחלק לשבעה קולות ומשבעה קולות לשבעים לשון כדי שישמעו כל האומות כו'.

(91) ישע"י מ, ה.

ותתזדכך ו„תראה" את „פי ה'" 92 –

ואשר עליה נאמר „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" 93 – והרי בזכות נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים 94.

כך גם הגאולה העתידה והקרובה על ידי עבודת נשי ובנות ישראל.

ולכן רואים, ששלש המצוות שנתנו לנשי ובנות ישראל – הדלקת נרות שבת ויום טוב, חלה (כשרות האכילה והשתיה), וטהרת המשפחה – הן באופן זה:

המצוות הללו הן פעולות הקשורות לצרכי האדם הקיימים וההכרחיים מצד לשבת יצרה, גם אצל לא־יהודים – אור (כדי שלא להכשל בעץ ואבן), מזון, וחיי משפחה.

ועבודת נשי ובנות ישראל היא, שאופן הפעולות תיעשנה דוקא באופן יהודי – הדלקת הנר קשורה לשבת ויום טוב, כשרות האכילה והשתיה, וטהרת המשפחה,

וזהו ההכנה לכך שגשמיות העולם עצמו תזדכך עד לכדי „וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר".

(92) ראה שער האמונה פכ"ה ואילך. תניא שם. לקו"ש [המתורגם] חט"ז ע' 48.

(93) מיכה ז, טו.

(94) סוטה יא, ב. במדבר פ"ג, ו.

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח

ויה"ר שעי" קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ו.

ירידת יעקב – ניתנת כח להתגבר על גלות מצרים

כיון שהירידה למצרים קשורה דוקא לשבעים נפש 50 – כלומר, האופן שבו נמשכת דרגת השבטים למטה, בדרגה יותר נמוכה מן הדרגה שבה הם נחלקים לשנים עשר שבטים – הרי כדי שמצרים, ערות הארץ, לא תוכל להסתיר לגמרי את הניצוץ האלקי, היה צורך שלתוך השבטים תחדור דרגה אשר מצד עצמה היא נעלית ממצרים ומגבלות של סדר ההשתלשלות של העולמות בריאה יצירה עשיה, ולפיכך היא נעלית יותר מ„התלבשות" בארץ מצרים –

וזהו נתינת הכח לשבעים הנפש, שגם בירידתן למצרים לא ישקעו בהעלם הגלות.

וזהו ההסבר לדעה שיעקב, שדרגתו היא „אצילות", מעל להשתלשלות, השלים את מנין שבעים הנפש, והשפיע עליהם 51.

אך הדעה השניה מוסיפה – ובפרקי דרבי אליעזר מובאת רק דעה זו – שהקב"ה השלים עמהם את המנין: כיון שכל גלות מצרים היא כדי שדרגת האבות, ובעיקר דרגת יעקב בחיר שבאבות 52 תחדור אל כל נשמה, אפילו לדרגה הנמוכה ביותר, הרי אי אפשר לעשות זאת באופן שבגלות 53 מצרים תהיה ותורגש, אם כי בהעלם, דרגת יעקב, עולם האצילות. שאם כן, הגלות איננה העלם אמיתי, ובמילא לא יכולה להתבצע מטרת הגלות בשלימותה, כדלעיל 54. ואילו כאשר השלמת המנין היא על ידי הקב"ה – סובב כל עלמין 55 – הרי הוא יכול לרדת עם ישראל אל תוך הגלות, נכנס עמהם במנין, ולמרות זאת אין הוא „מורגש", כי בעצם הוא קדוש – מובדל ומופרש מהם. ולכן, אין זו סתירה 56 להעלם הגלות, שהרי אין מורגש גילוי אלקות בנשמה.

(50) להעיר מחזק"ג מדר"ל לב"ב שם.

(51) להעיר מגבורות ה' שם.

(52) שער הפסוקים תולדות כו, כה. וראה ג"כ ב"ד פצ"ו, א. חז"א קיט, ב. קמו, ב.

(53) ראה תו"א (כד, א), „שבחי" מעלת ומדרגת האבות עצמם אינו שורה ומתגלה בנפש האדם בגלותו.

(54) להעיר מסה"מ תש"ז ע' 106, דאצל האבות לא ה' להם העולמות והסתרים מצד הנוף, והנוף לא הסתיר על אור הנשמה כו'. ולכן לא ה' אפשר להיות העלי למעלה משרשם.

(55) ראה תו"א נו, ג. ובכ"מ.

(56) להעיר מלקו"ש [המתורגם] ח"ט ע' 201.

ז.

יוכבד – ספירת המלכות

ואילו הענין שיוכבד „השלימה מנין של ישראל במצרים", שהיא הביאה לידי השלימות במנין שבעים הנפש, הוא כדי שתהיה ותתגלה אצלם האמונה.

ההסבר לכך הוא: אשה רומזת, באופן כללי, לספירת המלכות, אשר יש בה שני ענינים קטביים: מצד אחד „רגליה יורדות..." 57, וזהו נתינת אפשרות לגלות. ומצד שני היא נקראת „ראמונה כל זאת" 58 – מצד ספירת המלכות נובעת האמונה ש„מלכותך מלכות כל עולמים", שחיות ומציאות כל העולמות היא ממדת מלכותו יתברך.

וכך היה גם לגבי יוכבד: יוכבד נולדה בפתח מצרים, בשונה מהנפשות האחרות, אשר נולדו לפני כן, ודוקא היא היתה בתקופת קושי השעבוד. אך מצד שני – הגאולה הגיעה באמצעות בנה משה, אשר הוא השפיע וגילה את האמונה אצל כל ישראל. וגם יוכבד עצמה, ביחד עם בתה מרים – המילדות העבריות – חינכו ועוררו אצל ישראל את האמונה והבטחון בה', לא להבהל מפרעה ומגזירותיו – על ידי מעשיהן של „ותחזין את הילדים" 59.

ח. דרגת נקבה – אמונה

לפי זה ניתן להסביר מדוע המנין של „ששים ושש" – של „כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה" – וכן „שלשים ושלש" של בני לאה, נאמרים בלשון נקבה – כי עיקר מהותה והשפעתה של גלות מצרים, ענין האמונה, קשורה לדרגת נקבה – ספירת המלכות.

וכפי שרואים גם למעשה 60, שענין האמונה גלוי יותר אצל נשים מאשר אצל אנשים 60*.

באופן כללי קשור הענין לשבטים, מרכבתא תתאה, מרכבה לבחינת המלכות 61. כלומר, בחינת נוקבא היא באופן כללי אצל השבטים 62, הקשורים

(57) ראה לקו"ת במדבר ג, ס"ב ואילך. ובכ"מ.

(58) ראה לקו"ת נצבים נג, סע"ב. ובכ"מ.

(59) שמות א, יז.

(60) ולכן לא חטאו בעגל וכו' (פדר"א פמ"ה).

(60*) ראה אוה"ת תשא הנסמן לקמן הערה 71.

(61) תו"א כה, סע"א. אוה"ת שם וישב ערה, ב ואילך.

ובכ"מ.

(62) ראה תו"א מה, ד. וראה אוה"ת שמות ע' ו ואילך. ושם ע' ו: כי בפ' ויגש במנין ע' נפש הם יב"ש דנוקבא שהם מברייאה. וראה בארוכה אוה"ת יחיי (כרך ו) תתשמב, ב ואילך. ושם תתשמד, ב ואילך.

למלכות כפי שהיא יורדת לעולמות בריאה יצירה עשיה. ואילו האבות הם „מרכבתא עילאה“, בדרגת אצילות, מעל להתלבשות בבריאה יצירה עשיה, וכן היא דרגת יוסף, כידוע⁶³.

ולכן נאמר המספר בלשון נקבה „ששים ושש“ בכל השבטים האחרים, חוץ⁶⁴ מיוסף⁶⁵.

אך באופן פרטי קשורה השלימות של מנין שבעים הנפש – „הבאה מצרימה“ – בירידה, עם יוכבד⁶⁶ שנולדה בין החומות – בחינת „אשה“ – כדלעיל.

ט. שני אופנים בביטול ובירור העולם

אך עדיין נותרה השאלה: מדוע מודגש בפרקי דרבי אליעזר „נתיחסו כל הזכרים⁶⁷ ששים ושש“? אין מדובר רק על ענין האמונה, שקשור יותר לדרגת אשה, אלא שבהדגשה על „הזכרים“, הרי מובלט שלא זו בלבד שלא שקעו בגלות, אלא, אדרבה, זהו ענין כיבוש הגלות – „איש דרכו לכבוש“⁶⁸.

ההסבר לכך הוא: ירידת שבעים הנפש למצרים היא, כדלעיל, כדי להביא גם לידי ביטול ובירור העולם, שבעים האומות ושבעים השרים. ובביטול ובירור זה יש שני אופנים: מצד בחינת זכר – זעיר אנפין⁶⁹, ומצד בחינת נקבה – מלכות.

מצד בחינת זכר הרי „איש דרכו לכבוש“. כיבוש, הוא באופן כללי, ההיפך מרצונו של הנכבש. כלומר, הביטול הנוצר על ידי כיבוש

(63) ראה תו"א קג, סע"א ואילך.

(64) ראה אה"ת ויחי שם דיוסף הוא בח' דכר והשבטים בח' נוקבא.

(65) ומכיון שבני רחל בעיקר* הוא בח' דכר, הרי כן נמשך בשפחת רחל בלהה. ועד"ז לאידך, דבני שפחת לאה הם בדרגת ובח' השבטים בני לאה, בח' נוקבא.

(66) ועד"ז מובן בפשטות ההיפך בב"ד (וש"ג) וי"א סרח בת אשר השלימה עמקן את המנין – שהיא בח' מלכות (ראה אה"ת שמואל ע' מה ואילך). ועד"ז יל"פ להדיעה דחושם בן דן השלים עמקן, דבחי' דן היא מאסף לכל המתנות.

(67) ע"פ הידוע (לקו"ת נצבים שם. ובכ"מ), שבבחי' אצילות נק' המלכות זאת לשון נוק' ובידידתה בב"ע נק' דכר כו' – יש לפרש הג"ל גם בפדר"א, ואדרבה. אבל לעיל בפנים מובאר לגבי כללות בח' מלכות ומדר' השבטים, דוק בח' נוקבא כנ"ל.

(68) יבמות סה, ב הובא בפרש"י בראשית א, כח.

(69) להעיר מלקו"ת עקב טו, ד.

(70) יבמות סג, א.

(71) בהבא לקמן ראה תו"א נו, א ואילך. אה"ת תשא ע' א'תקפה ואילך. ועוד. וראה אה"ת וארא (כך ו) ע' ב'תור ואילך.

(72) וארא ה, יח.

(73) וארא שם, טו.

(74) שעה היחוד והאמונה פ"ו.

הוא באופן שהדבר הנכבש עובר לרשות אחרת, אך אין שינוי במציאותו.

לעומת זאת, הביטול באמצעות זיכוך הוא באופן שהדבר עצמו משתנה, שזהו התפקיד ואופן העבודה של האשה – היא משנה ומכינה את המאכל עד להיותו ראוי לאכילה⁷⁰.

וכך גם ברוחניות הענינים, בביטול הכוכבים והמזלות, ובמיוחד בביטול שבעים השרים, אשר מהם נובעת ההשפעה לעולם: גלות⁷¹ מצרים גילתה לא רק אצל ישראל, כי אם גם אצל אומות העולם, שלשבעים השרים אין שליטה מצד עצמם, ואפילו לא מציאות מצד עצמם.

כלומר, האותות והמופתים ומפלת פרעה ומצרים הביאו לידי כך שגם פרעה ומצרים הגיעו לאמונה ולהכרה ש„אני הו' בקרב הארץ“⁷², ושהכוכבים והמזלות אינם השולטים, אלא הם כגרזן ביד החוצב, כפי שאמרו החרטומים „אצבע אלקים היא“⁷³.

י. הביטול בבחינת זעיר אנפין הוא באופן של כיבוש

לכך מגיעים בעיקר מצד מדת המלכות שהיא השרש של המקום והזמן⁷⁴, ושל ההשפעה לשבעים השרים. ולכן מורגש בהם, ובשבעים האומות שלמטה, שמלכותו בכל משלה, שלהם אין מציאות עצמית, וכל מציאותם וממשלתם היא מצד דרגת המלכות.

מצד דרגת האלקות שמעל לעולם, ובאופן כללי – בחינת זעיר אנפין, הרי הביטול הוא באופן שאין בכלל מקום למציאות מלבד ה' יתברך, ומצד דרגה זו של אלקות, הרי שבעים השרים הם בביטול מציאות לגמרי, ואין להם אפילו מציאות של כגרזן ביד החוצב.

זה בדומה לענין הכיבוש, שביטולם איננו מצד ענינים ומציאותם, אלא מצד אלקות שנעלית לגמרי מן העולם.

(68) יבמות סה, ב הובא בפרש"י בראשית א, כח.

(69) להעיר מלקו"ת עקב טו, ד.

(70) יבמות סג, א.

(71) בהבא לקמן ראה תו"א נו, א ואילך. אה"ת תשא ע' א'תקפה ואילך. ועוד. וראה אה"ת וארא (כך ו) ע' ב'תור ואילך.

(72) וארא ה, יח.

(73) וארא שם, טו.

(74) שעה היחוד והאמונה פ"ו.

יא. ההבדל בין הדעות השונות

וזהו ההבדל, ביחס להשפעה על העולם ועל שבעים השרים, בין הפירוש בפרק דרבי אליעזר „נתיחסו כל הזכרים ששים ושש ויוסף ויחזק בנז"ל... הקב"ה נכנס עמם“, וכן לפי הדעה שיעקב השלים עמם, לבין הדעה שיוכבד השלימה את המנין:

לפי הדעה ש„נתיחסו כל הזכרים ששים ושש ויוסף ושני בניו“, הרי החידוש הוא באופן של כיבוש⁷⁵, ביטול מציאותם לחלוטין, כפי שנאמר במדרש⁷⁶ על יוסף: „ויוסף הורד מצרימה“⁷⁷ שלט בהון. כנאמר⁷⁸ וירד מים עד ים כבש בהון. וכיון שזה נובע מהדרגה שמעל לעולם, צריכה להיות בכך השלימות של דרגת אלקות שמעל להשתל, נתינת כח של הקב"ה – בחינת סובב כל עלמין – נכנס עמם, ולפחות של יעקב – נשמה דאצילות.

מצד בחינת מלכות⁷⁵, שהביטול הוא מצד מציאותם עצמם, ולכן מתעוררת על ידי כך יותר האמונה אצל אומות העולם⁷⁹ למטה, אצל פרעה ומצרים – נוצרה השלימות של שבעים הנפש באמצעות יוכבד, שדוקא היא „השלימה את המנין“, ולא נאמר „השלימה עמם“.

יב. ההבדל בין הפירושים מקביל לדרגת המפרשים

ויש לומר, שההבדל בין הפירושים הוא בהתאם להבדלי הדרגות של מפרשי פירושים אלו.

פרקי דרבי אליעזר והמדרש בכלל – האגדה שבתורה, שרוב סודות התורה⁸⁰ שהיא חכמת הקבלה וידיעת ה' גנוזים באגדות⁸¹, שייכים לחלק התורה הנעלה מהתלבשות בעולם⁸², ולכן

(75) להעיר מאה"ת בא (ע' רסט): י"ב שבטים דאצ"ל הם דכורין וי"ב שבטים דמל' הם נוקבין והאיש דרכו לכבוש משא"כ האשה כי רגל' יורדות.

(76) בב"ר פפ"ז, ב.

(77) וישב לט, א.

(78) תהלים עב, ח.

(79) ראה אה"ת ויחי (כך ה) תתקצג, א ואילך, דבחי' השבטים הו"ע הביוריים דע' שרים כו' אך בברכת יוסף לא הזכיר ענין הביור, שהוא מוביל בערך מכל בח' הביוריים דכל השבטים כו'.

(80) ראה לגבי ר"א בן הורקנוס (בעל הפדר"א) בפרט בוח"א קמה, ב. וז"ח (מדרש הנעלם) ז, רע"א. פרש"י קהלת א, ט מתגיגה (יד), ו. והאריך בזה ברד"ל במבוא לפדר"א קונטרס שם האחד אליעזר ס"ד.

(81) הל' ת"ת לאדר"ז פ"ב ה"ב. וש"נ.

(82) ראה לקו"ת ויקרא ה, ד) דשליש במדרש אגדות הוא

אין למציאות העולם חשיבות בחלק זה. ולכן לפי דעות אלו הפירוש העיקרי הוא ש„הקדוש-ברוך“ הוא נכנס עמם במנין, שלפי זה הכיבוש הוא באופן של התבטלות מוחלטת של שבעים השרים.

ואילו לפי מפרשי התורה, הקשורים למקרא – אשר בעולם העשיה⁸³ – אך עם זאת אין פירושם לגמרי לפי הפשט, אין כל כך מקום לפירוש שהקב"ה נכנס עמם, שהביטול והכיבוש של העולם הוא מצד בחינת סובב כל עלמין שמעל להשתלשלות, ולכן הם מפרשים שיעקב השלים עמם, ש„יעקב“ – יו"ד עקב – נמשך לבריאה יצירה עשיה על ידי השבטים, למרות שהוא עצמו אינו יורד, ומצדו קשור ביטול העולם למציאות העולם עצמה.

לעומת זאת לפי פירוש רש"י – פשוטו של מקרא ממש – הקשור לעולם העשיה⁸⁴ ממש, מורגש הביטול של העולם מצד שרשו עצמו, ואז הביטול והבירור הם יותר בפנימיות, וקשורים למציאות העולם עצמו. ולפי זה הפירוש הוא „יוכבד השלימה מנין של ישראל“.

וזה מתאים לכוונת של גלות ויציאת מצרים – מתן תורה, שאז, לא זו בלבד שנגרם ביטול בעולם, אלא שגם ניתן הכח שאחדות ה' תורגש במציאות העולם מצד עצמה⁸⁵.

וכפי שהדבר התבטא במתן תורה עצמו, שבנוסף לכך שצפור לא צווה עוף לא פרח שור

בח' רביעית (עולם האצילות – לקו"ת בלק (סו, ג) הנסמן בלקו"ת ויקרא שם).

(83) לקו"ת ויקרא שם.

(84) ועד"ז לפ' הגמרא כנ"ל בתחלת השיחה, שכמה ענינים שבגמ' גם באגדות שבש"ס הם ע"פ פשוטו של מקרא. משא"כ

במדרשי התורה. וראה לקו"ש חלק כ [המתורגם] ע' 79.

(85) ומצד זה גופא מובן, שרוצרך להיות גם הביטול באופן של כיבוש, וההקדמה דיעקב השלים או הקב"ה השלים (שאלו

ואלו דאצ"ל – עירובין יג, ב).

כי בכדי שהביטול ובירור העולם יהי' בשלימות, אין מספיק הבירור וביטול מצד שרש הנבראים, בח' המלכות (שורש ה' שרים), דמכיון שזהו שרשם ומקורם, הרי מצדו ישנה איוז

תפסת מקום לביטולם ובמילא למציאותם.

ולכן, בהקדמה לביטול הגויה דמ"ת (שענינו קישור וחיבור אלקות שלמעלה מגדר עולמות עם מציאות העולמות גופא –

ראה לקו"ש [המתורגם] חט"ו ע' 18 ואילך. ועוד], הוצרך להיות גם הביטול שמצד בח' ז"א שלמעלה משורש לנבראים,

שמצד בח' זו אין להעולמות (גם ביטולם) תפסת מקום, שלילית מציאותם היא באופן של כיבוש.

ועד"ה הידוע בפעולת הביטול שמצד ב' המשכחות דממכ"ע וסוכ"ע (וראה גם לקו"ש [המתורגם] חט"ו ע' 104-5 הערה 34).